

51.

Na osnovu člana 85. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona, ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", broj 2/98), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona na sjednici održanoj dana 27. juna 2000. godine, donijela je

**ODLUKU
o proglašenju Amandmana II
na Ustav Hercegovačko-neretvanskog
kantona**

I

Proglašava se Amandman II na Ustav Hercegovačko-neretvanskog kantona, koji je usvojila Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona na sjednici održanoj dana 27. juna 2000. godine.

II

Amandman II na Ustav Hercegovačko-neretvanskog kantona stupa na snagu u ponoć dana 27. juna 2000. godine, a primjenjivat će se za naredne opšte izbore i novi saziv Skupštine.

III

Ovu Odluku objaviti u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona".

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
SKUPŠTINA**

*Broj: 02 - 01 - XI - 103/00
Mostar, 27. juna 2000. godine*   **PREDsjEDNIK**
Omer Macić, dipl. eec. s.r.

Na osnovu člana 85. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona, ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", broj 2/98), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona na sjednici održanoj dana 27. juna 2000. godine, usvojila je

**AMANDMAN II
na Ustav Hercegovačko-neretvanskog
kantona**

Član 22. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona mijenja se i glasi: "Skupština Kantona sastoji se od 30 poslanika".

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
SKUPŠTINA**

*Broj: 02 - 01 - XI - 102/00
Mostar, 27. juna 2000. godine*   **PREDsjEDNIK**
Omer Macić, dipl. eec. s.r.

52.

Na osnovu poglavlja V, odjeljka B. člana 45. c/ Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", broj: 2/98), **d o n o s i m**

**U K A Z
o proglašenju Zakona o
lokalnoj samoupravi**

Proglašava se Zakon o lokalnoj samoupravi kojeg je donijela Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona na XI sjednici održanoj 27. juna 2000. godine.

*Broj: 01 - I - 070/00
Mostar, 27. juna 2000. godine*

GUVERNER
Rade Bošnjak, s.r.

**ZAKON
o lokalnoj samoupravi**

I - OSNOVNE ODREDBE**Član 1.**

Ovim Zakonom uređuju se: organizacija jedinica lokalne samouprave i njihovih predstavničkih i izvršnih tijela na području Hercegovačko - neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton),

samoupravni djelokrug jedinica lokalne samouprave, način rada i način obavljanja poslova iz samoupravnog djelokruga, neposredno učešće građana u odlučivanju, imovina i finansiranje jedinica lokalne samouprave, propisi jedinica lokalne samouprave, nadzor i zaštita lokalne samouprave i druga pitanja značajna za ostvarivanje lokalne samouprave.

Član 2.

Jedinice lokalne samouprave u Kantonu su: grad i općina.

Posebnosti Grada Mostara i šest gradskih općina Mostara kao što je utvrđeno u Ustavu FBiH, Ustavu HNK i prelaznom statutu Grada Mostara sadržane su u ovom zakonu.

Član 3.

Općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva u pravilu za područje više naseljenih mjesta, koja predstavlja prirodnu, ekonomsku i društvenu cjelinu te koja su povezana zajedničkim interesima građana. U općini građani ostvaruju lokalnu samoupravu u okviru samoupravnog djelokruga utvrđenog Ustavom, zakonom i statutom općine.

Grad je jedinica lokalne samouprave koja se osniva za području dvije ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana. U Gradu građani ostvaruju lokalnu samoupravu u okviru samoupravnog djelokruga utvrđenog Ustavom, zakonom i statutom grada.

Član 4.

Područje jedinica lokalne samouprave uređuju se posebnim zakonom.

Naziv jedinice lokalne samouprave određuje se bilo prema nazivu naselja u kome je smješteno sjedište, bilo prema nazivu najvećeg naselja ili prema geografskom pojmu koji se odnosi na tu jedinicu lokalne samouprave.

Konstituisanje novih jedinica lokalne samouprave ili izmjena granica postojećih u Kantonu zahtjevaju obaveznu prethodnu saglasnost predstavničkih tijela tih jedinica lokalne samouprave na koje se te promjene odnose, odnosno odluku građana područja koje se izdvaja.

Najmanji broj stanovnika za konstituisanje nove jedinice lokalne samouprave je 4000.

Član 5.

Jedinice lokalne samouprave imaju svojstvo pravnog lica.

Član 6.

Jedinice lokalne samouprave imaju statut.

Statutom jedinica lokalne samouprave, u skladu sa ustavom i zakonom bliže se uređuju pitanja samoupravnog djelokruga utvrđuje organizacija, ovlašćenja i način rada tijela i organa jedinica lokalne samouprave, oblici neposrednog odlučivanja i konsultiranja građana o lokalnim poslovima, uređenje i rad javnih službi, oblici saradnje sa drugim jedinicama lokalne samouprave, i druga pitanja od značaja za ostvarivanje lokalne samouprave.

Član 7.

Jedinice lokalne samouprave imaju pečat kojim se potvrđuje izvornost službenih akata jedinica lokalne samouprave njihovih organa i tijela.

Bliže odredbe o pečatu jedinica lokalne samouprave utvrđuju se općim aktom predstavničkog tijela jedinica lokalne samouprave u skladu sa Zakonom.

Član 8.

Jedinice lokalne samouprave mogu imati grb i zastavu čiji izgled i način korišćenja utvrđuje predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave.

Bliža obilježja grba i zastave utvrdit će se posebnim kantonalnim propisom.

Član 9.

Način upotrebe jezika i pisma u radu predstavničkih i izvršnih tijela u jedinicama lokalne samouprave utvrdit će se posebnim zakonom.

Član 10.

Poslovi samoupravnog djelokruga i koji se obavljaju u jedinici lokalne samouprave, finansiraju se iz budžeta jedinica lokalne samouprave.

Jedinice lokalne samouprave osiguravaju plaće za rad svih zaposlenih u njihovim upravnim i drugim strukturama i odlučuju o njihovim pravima i obavezama u skladu sa zakonom.

Član 11.

U jedinicama lokalne samouprave se pored poslova iz samoupravnog djelokruga mogu obavljati i određeni poslovi uprave koji se zakonom prenesu iz nadležnosti drugih nivoa vlasti.

Prije donošenja zakona kojim se ti poslovi prenose nužno je pribaviti saglasnost jedinica lokalne samouprave za prihvatanje obavljanja tih poslova.

Saradnja sa ombudsmenima**Član 12.**

Jedinice lokalne samouprave osiguravaju saradnju sa ombudsmenima.

Jedinice lokalne samouprave će ombudsmenu, na njegov zahtjev, omogućiti ispitivanje djelatnosti bilo koje institucije grada ili općine koje su povrijedile ljudsko dostojanstvo, prava i slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanje njegovih posljedica, omogućiti istraživanje svih dokumenata uključujući tajna dokumenta i omogućiti saradnju od svake osobe uključujući bilo kog službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Jedinice lokalne samouprave obavezni su razmotriti izvještaj ombudsmena i odgovoriti u roku koji on odredi.

Saradnja i udruživanje jedinica lokalne samouprave**Član 13.**

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo da u obavljanju svojih nadležnosti međusobno saraduju sa drugim jedinicama lokalne samouprave radi obavljanja poslova od zajedničkog interesa i u tom cilju mogu se udruživati u zajednice i saveze u skladu sa Ustavom i zakonom i Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi.

Ciljevi, uslovi, institucije, saradnja i međusobne obaveze, pravna i organizacijska pitanja, finansijski odnosi i način rješavanja sporova utvrđuju se sporazumom zainteresiranih jedinica lokalne samouprave.

Sporazum iz prethodnog stava obavezno se dostavlja Vladi Kantona.

Zajednice jedinica lokalne samouprave su pravne osobe i imaju svoj statut.

Član 14.

Jedinice lokalne samouprave odnosno njihove zajednice mogu pristupiti međunarodnim udruženjima lokalnih jedinica saradivati sa njima odnosno zajednicama i udruženjima drugih država u skladu sa Ustavom, zakonom i Evropskoj povelji o lokalnoj samoupravi.

Član 15.

Jedinice lokalne samouprave se mogu udruživati u saveze općina i gradova radi unapređivanje i zaštite njihovih zajedničkih interesa.

Odluke o osnivanju saveza odnosno odluke o pristupanju savezu donose predstavnička tijela/ općina.

Uređenje, nadležnosti i finansiranje saveza utvrđuje se aktom o osnivanju u skladu sa zakonom i statutom.

Savez je pravna osoba.

Savez jedinica lokalne samouprave može u skladu sa zakonom sarađivati s odgovarajućim međunarodnim organizacijama i udruženjima jedinica lokalne samouprave i pristupati međunarodnim udruženjima lokalnih jedinica.

Član 16.

Jedinice lokalne samouprave se mogu udruživati u okvirima utvrđenim Ustavom i zakonom.

U skladu s Ustavom i zakonom, Gradske općine imaju pravo na međusobnu saradnju u zadacima od međusobnog interesa.

Član 17.

Prilikom donošenja propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu, Kanton je dužan na odgovarajući način konsultirati vlasti jedinica lokalne samouprave.

II TIJELA I ORGANI VLASTI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

1. Predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave

Član 18.

Jedinica lokalne samouprave ima predstavničko tijelo njenih građana, koje je njen najviši organ vlasti.

Predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave donosi propise i akte u okviru prava i dužnosti općine i obavlja i druge poslove u skladu sa zakonima i statutom.

a.) Donošenje odluka u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave

Član 19.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluke većinom glasova.

Statut, budžet i završni račun donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dvotrećinskom većinom glasova.

Način odlučivanja predstavničkog tijela o drugim pitanjima uređuje se ovim Zakonom i Statutom, u skladu sa Zakonom.

Izuzetno od odredbi prethodnog stava predstavnička tijela Grada Mostara i Gradske općine Mostara, odluke o određenim pitanjima donose po posebnom postupku u skladu sa odredbama ovog zakona.

b.) Unutrašnje uređenje i način rada predstavničkog tijela

Član 20.

Unutrašnje uređenje i način rada predstavničkog tijela jedinica lokalne samouprave uređuje se poslovnikom u skladu sa ovim zakonom i statutom.

Poslovnik se donosi na način propisan statutom jedinice lokalne samouprave.

Član 21.

Nespojive su dužnosti nosioca izvršne vlasti jedinice lokalne samouprave, rukovodećih službenika i službenika sa posebnim ovlašćenjima sa dužnostima člana predstavničkog tijela.

Član 22.

Izbor članova predstavničkog tijela vrši se u skladu sa ustavom, zakonom i statutom.

Mandat članova predstavničkog tijela utvrđen je posebnim propisom.

Prava i dužnosti članova predstavničkog tijela utvrđuju se ovim zakonom i statutom.

Član 23.

Nijedan član predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave ne smije učestvovati, niti savjetodavno, niti u odlučivanju, u stvarima u kojima odluka njemu lično ili njegovim bližnjim može donijeti direktnu korist ili štetu.

Član 24.

Članovi predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave su dužni čuvati službenu tajnu u stvarima, koje po njihovoј naravi ili po izričitom zaključku treba tretirati kao povjerljive.

Dužnost čuvanja službene tajne iz prethodnog stava ostaje i nakon prestanka mandata.

Član 25.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ima sekretara, koga ono imenuje na izborni period članova predstavničkog tijela, u skladu sa Zakonom i Statutom.

2. Izvršna vlast jedinica lokalne samouprave**Član 26.**

Izvršnu vlast u jedinicama lokalne samouprave obavljaju nosioci izvršne vlasti: općinski načelnik i gradonačelnik u Gradu (u daljem tekstu: nosilac izvršne vlasti), u skladu sa Ustavom, ovim Zakonom i Statutom.

Član 27.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne samouprave, u jedinicama lokalne samouprave osnivaju se službe odnosno upravni odjel odlukom predstavničkog tijela na prijedlog nosioca izvršne vlasti jedinica lokalne samouprave.

Službama odnosno upravnim odjelima iz prethodnog stava rukovodi nosilac izvršne vlasti jedinice lokalne samouprave u skladu sa zakonom i statutom.

Za prenesene poslove uprave u jedinicama lokalne samouprave osnivaju se službe za upravu u skladu sa zakonom.

Član 28.

Unutrašnje uređenje službi, zajedničkih ili samostalnih službi i službi za upravu iz prethodnog člana ovog zakona, utvrđuje se pravilnikom koji donosi nosilac izvršne vlasti jedinica lokalne samouprave u skladu sa zakonom i statutom.

Član 29.

Sastav svih tijela i službi jedinica lokalne samouprave mora odražavati nacionalni sastav stanovništva u toj jedinici lokalne samouprave, prema popisu stanovništva.

3. Mjesna samouprava**Član 30.**

Za obavljanje određenih poslova u jedinici lokalne samouprave mogu se osnivati mjesni uredi i drugi oblici mjesne samouprave u skladu sa Zakonom i Statutom.

Odluku o osnivanju, području djelovanja i nadležnosti mjesnih ureda ili drugih oblika mjesne samouprave, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, a unutrašnju organizaciju mjesnih ureda propisuje nosilac izvršne vlasti jedinice lokalne samouprave .

4. Neposredno učestvovanje građana u odlučivanju**Član 31.**

Građani imaju pravo učestvovati u raspravi i vođenju poslova iz djelokruga jedinica lokalne samouprave, na zboru građana i putem građanske incijative i odlučivati putem referendumu, u skladu sa zakonom i statutom.

a) Referendum**Član 32.**

Referendum se može raspisati radi odlučivanja o prijedlogu o promjeni statuta, o prijedlogu propisa ili drugog pitanja iz djelokruga predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave i o drugim pitanjima određenim zakonom i statutom.

Referendum, na osnovu zakona i statuta raspisuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, na prijedlog jedne trećine svojih članova, nosilaca izvršne vlasti jedinica lokalne samouprave ili većine građana sa područja jednog mjesnog ureda.

Član 33.

Pravo odlučivanja na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području jedinice lokalne samouprave i upisani su u birački spisak.

Odluka donesena na referendumu obavezna je za predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

Postupak održavanja referendumu propisuje se statutom, u skladu sa zakonom.

Na odluku donesenu referendumom primjenjuju se odredbe ovog Zakona o nadzoru i zaštiti lokalne samouprave.

b) Zbor građana**Član 34.**

Na zboru građani mogu raspravljati o svim pitanjima iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne samouprave, predlagati način rješavanja određenog pitanja odnosno donošenja akata iz djelokruga njenog predstavničkog tijela.

Statutom se propisuje postupak sazivanja, rada i odlučivanja na zboru građana i obaveze i prava predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave prema zboru građana.

c) Građanska inicijativa**Član 35.**

O svakom pitanju iz djelokruga predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave može se pokrenuti rasprava putem građanske inicijative.

Minimalni broj potpisa građana kojim se pokreće građanska inicijativa utvrđuje se statutom.

Predstavničko tijelo dužno je da razmotri građansku inicijativu i doneše o njoj odluku na prvoj narednoj sjednici, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja građanske inicijative.

**III - SAMOUPRAVNI DJELOKRUG
JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE****Član 36.**

Jedinice lokalne samouprave su samostalne u odlučivanju o poslovima iz samoupravnog djelokruga, u skladu sa ustavom i ovim zakonom, s tim da podliježu nadzoru koga obavljaju nadležna kantonalna tijela u skladu sa Ustavom i zakonom.

A. OPĆINA**Samoupravni djelokrug općine****Član 37.**

Općina u okviru samoupravnog djelokruga:

1. Poduzima sve potrebne korake u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda navedenih članovima II.A. 1-7. Ustava Federacije BiH,
2. Donosi programe razvoja djelatnosti od značaja za funkcioniranje općine,
3. Donosi Budžet i usvaja Završni račun
4. Osigurava uslove za zaštitu okoline, u skladu sa zakonom,
5. Osigurava uspostavljanje i održavanje premjera i katastra zemljišta i evidencije prava na nekretninama,

6. Osigurava uređenje naselja, kvalitetu stanovanja i komunalnih objekata, obavljanje komunalnih i drugih uslužnih djelatnosti, saobraćajnu povezanost općine, te lokalnu infrastrukturu, brine se o izgradnji, održavanju i korištenju lokalnih puteva, ulica, mostova i drugih javnih objekata od interesa za općinu,
7. Uređuje lokalni promet,
8. Poduzima mјere za osiguranje javnog reda i mira, zaštite građana i imovine u skladu sa Zakonom,
9. Raspolaže i upravlja općinskom imovinom; utvrđuje i raspolaže rentom na građevinskom zemljištu,
10. Raspolaže, koristi se i upravlja dobrima u općoj upotrebi, ako ta prava ne obavljaju druge fizičke i pravne osobe u skladu sa Zakonom,
11. Osigurava uslove rada lokalnih radio i TV stanica u skladu sa Zakonom,
12. Vodi brigu o turističkim resursima općine,
13. Vodi urbanističku i stambenu politiku i provodi propise od značaja za općinu i njen razvoj, osigurava urbanističko planiranje, korištenje i upravljanje građevinskim zemljištem i stambenim fondom u vlasništvu općine, te utvrđuje nazive za dijelove naseljenog mjesta (ulice, trgovи i sl.) u skladu sa Zakonom
14. Osniva javne ustanove i druge pravne osobe radi ostvarivanja određenih privrednih, društvenih, komunalnih i drugih socijalnih interesa i potreba stanovništva,
15. Raspisuje referendum, javni zajam i odlučuje o zaduženju općine, obavlja razrez i naplatu poreza, naknada i taksi koje pripadaju općini, izgrađuje i brine se o izvršenju Budžeta u skladu sa Zakonom,
16. Osigurava lokalne potrebe stanovništva u oblasti brige o djeci, obrazovanju i odgoju, javnom zdravlju (ambulante, domovi zdravlja i sl.) zdravstvenoj zaštiti životinja i zaštiti bilja, socijalnoj zaštiti, kulturi, fizičkoj kulturi i sportu u skladu sa Zakonom,
17. Osigurava vođenje evidencije o ličnim stanjima građana (matične evidencije, birački spiskovi i sl.),
18. Osniva općinske službe i uređuje njihovu organizaciju i djelokrug.
19. Obavlja poslove prenesene zakonom iz djelokruga Kantona i Federacije,
20. Obavlja i druge poslove koji su u neposrednoj vezi s interesom općine za njen privredni, kulturni i socijalni napredak, a nisu u djelokrugu drugih tijela, te uređuje i druga pitanja u skladu sa Zakonom.

2. Organi i tijela vlasti općine

Član 38.

Organi i tijela vlasti općine su općinsko vijeće i općinski načelnik, koji svoje dužnosti vrše u skladu sa ustavom, zakonom i statutom općine.

a) Općinsko vijeće

Član 39.

Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana i općine.

Broj članova Općinskog vijeća utvrđuje se Statutom općine u skladu sa zakonom.

Član 40.

Općinsko vijeće, iz reda općinskih vijećnika, bira i razrješava predsjednika i zamjenika predsjednika na način i po postupku utvrđenom statutom općine.

Predsjednik saziva i predsjedava sjednicama općinskog vijeća i potpisuje akte koji se donose na sjednicama općinskog vijeća.

Zamjenik predsjednika zamjenjuje predsjednika općinskog vijeća u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti da obavlja svoju dužnost i pomaže predsjedniku općinskog vijeća u vršenju njegove dužnosti.

Član 41.

Općinsko vijeće:

1. donosi statut općine,
2. donosi odluke, druge propise i opće akte iz samoupravne nadležnosti općine,

3. donosi poslovnik o svom radu
4. - bira i smjenjuje predsjedavajućeg vijeća i njegovog zamjenika,
bira i smjenjuje općinskog načelnika,
imenuje i razrješava sekretara vijeća,
predsjednika i članove radnih tijela koje osniva vijeće, kao i druga lica kada je to zakonom i statutom utvrđeno,
5. usvaja budžet i izvještaj o izvršenju budžeta i završni račun općine na prijedlog općinskog načelnika,
6. donosi program rada vijeća i usvaja program rada načelnika općine
7. donosi planove i programe razvoja u pojedinim oblastima iz samoupravnog djelokruga općine,
8. donosi propise o oporezivanju, naknadama i takšama i na drugi način osigurava potrebno finansiranje koje nije obezbijedila kantonalna ili federalna vlast,
9. donosi odluke o sticanju, otudivanju i opterećenju općinske imovine
10. donosi odluke o osnivanju javnih preduzeća, javnih ustanova i drugih pravnih lica za obavljanje privrednih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za općinu te odlučuje o davanju saglasnosti za obavljanje prenesenih poslova uprave
11. raspisuje javni zajam i samodoprinos i odlučuje o zaduženju općine,
12. osniva službe, službe za upravu, odnosno odjele,
13. raspisuje referendum,
14. osniva mjesne ureds
15. odlučuje o utvrđivanju naziva za dijelove naseljenog mjesta, te o incijativama za davanje i izmjenu naziva ulica, trgova, mostova i dr.,
16. dodjeljuje javna priznanja
17. odlučuje o saradnji sa drugim jedinicama lokalne samouprave
18. vrši i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

b) Općinski načelnik**Član 42.**

Općinski načelnik zastupa općinu i nosilac je izvršne vlasti u općini.

Općinskog načelnika bira i smjenjuje općinsko vijeće na način i po postupku utvrđenom poslovnikom vijeća u skladu sa statutom općine i Zakonom.

Mandat općinskog načelnika i njegov reizbor uređuju se posebnim zakonom.

Općinski načelnik svoju dužnost obavlja profesionalno, a visinu plaće mu utvrđuje općinsko vijeće.

Član 43.

Načelnik je odgovoran Općinskom vijeću za obavljanje poslova lokalne samouprave, a ovlaštenim tijelima drugih nivoa vlasti za obavljanje poslova prenijetih u nadležnost općine.

Na prijedlog najmanje 1/3 članova Općinskog vijeća može se pokrenuti pitanje povjerenja načelniku.

Odluka o nepovjerenju prihvaćena je ako je za nju glasala većina svih članova u Općinskom vijeću.

Općinsko vijeće može smijeniti načelnika, ako povjerenu dužnost ne obavlja u skladu sa ustavom, zakonom i statutom općine.

Član 44.

Općinski načelnik u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga općine nadležan je da:

1. provodi općinsku politiku i izvršava općinske propise,
2. predlaže osnivanje i organizira rad općinskih službi,
3. izvršava općini prenesene poslove,
4. predlaže općinski budžet i izvršenje budžeta,
5. postavlja i razrješava rukovodeće službenike i službenike sa posebnim ovlašćenjima,
6. odlučuje o prijemu u radni odnos službenika i namještenika općinskih službi odnosno odjela i

- službi za upravu, kao i drugim statusnim pitanjima tih lica, u skladu sa zakonom,
7. osigurava saradnju općinskih službenika s ombudsmenima,
  8. podnosi izvještaj općinskom vijeću o provođenju općinske politike i svojim aktivnostima,
  9. osigurava pripremu propisa koje donosi općinsko vijeće,
  10. obavljačava Skupštinu Kantona, odnosno nadležne kantonalne organe o izvršavanju kantonalne politike i kantonalnih zakona i drugih propisa i međunarodnih ugovora, kao i o stanju u odgovarajućoj oblasti, kada je njihovo izvršavanje povjereno općini,
  11. vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Član 45.

Općinski načelnik u obavljanju poslova iz člana 44. tačka 1 do 10 ovog Zakona dužan je da upozori općinsko vijeće, ako ocjeni da je nekim aktom vijeća povrijeđen ustav, zakon ili drugi propis, te da zatraži od općinskog vijeća da u roku od 15 dana otkloni uočene nedostatke.

Ukoliko općinsko vijeće ne otkloni uočene nedostatke u utvrđenom roku, općinski načelnik je dužan u roku od 7 dana da o tome obavjestiti nadležni organ Kantona koji vrši nadzor nad zakonitošću rada organa općine.

Član 46.

Ukoliko mjesto općinskog načelnika ostane upražnjeno, općinsko vijeće izabrat će novog općinskog načelnika u roku od mjesec dana.

U periodu do izbora novog načelnika, funkciju općinskog načelnika obavlja osoba određena statutom općine.

Član 47.

Načelnik je odgovoran za uredno obavljanje poslova općinske uprave kojom rukovodi, nadređen

je svim općinskim službenicima koje postavlja, određuje im poslove u skladu sa planom radnih mesta i prima ih u službu i otpušta ih iz službe u skladu sa posebnim zakonom.

Načelnik uređuje općinsku upravu i rukovodi organizacionim jedinicama što je moguće ekonomičnije i djelotvornije, nadzire uredno obavljanje upravnih poslova i provodi njihovo rasčlanjivanje po organizacionim jedinicama. U tu svrhu on donosi organizacijski plan i pravilnik o unutrašnjem uređenju i vršenju službe.

Radom organizacionih jedinica iz stava 2 ovog člana upravlja pomoćnik načelnika.

Pomoćnici načelnika čine zajedno savjet načelnika.

Djelokrug i način rada savjeta načelnika uređuje se posebnim propisom koga donosi načelnik općine u skladu sa zakonom i statutom općine.

Član 48.

U općinama do 10.000 stanovnika može se obrazovati jedinstvena služba uprave - upravni odjel kojom upravlja sekretar ureda, kao pomoćnik načelnika.

Član 49.

Općinski načelnik može obrazovati ured načelnika radi koordinacije pripremnih i izvršnih poslova općinske uprave i lokalne samouprave i koji pomaže načelniku općine.

Njime rukovodi sekretar koga imenuje načelnik općine i koji dužnost obavlja profesionalno.

Sekretar učestvuje u svim važnijim upravnim poslovima.

Pojedinosti o radu ureda uređuje se uputstvom općinskog načelnika.

Član 50.

Općinski načelnik dužan je omogućiti građanima i pravnim licima podnošenje prigovora i pritužbi na svoj rad i rad službi kojima rukovodi kao i na nepravilan odnos službenika općine kada im se

kao stranke obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršenja svojih građanskih dužnosti.

Organ i tijela vlasti Grada

Član 53.

B. GRAD

1. Samoupravni djelokrug grada

Član 51.

Grad kao jedinica lokalne samouprave osniva se u skladu sa Ustavom i Zakonom za područje dvije ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana.

Odgovornosti grada obuhvaćaju:

- finansije i poreznu politiku u skladu sa zakonom,
- zajedničku infrastrukturu (snabdjevanje vodom i električnom energijom i slično)
- urbanističko planiranje gradskih potreba
- javni saobraćaj
- druge nadležnosti koje gradu povjeri Kanton ili prenesu općine

Član 52.

U okviru samoupravnog djelokruga grada, pored poslova iz prethodnog člana, obavljaju se i poslovi:

- uređenja naselja, komunalnih objekata i drugih uslužnih djelatnosti, od značaja za grad,
- provođenje politike u oblasti zaštite prirode i zaštite okoline u saradnji sa kantonom i općinama,
- planiranje zadataka i preduzimanje mjera u slučaju elementarnih i drugih nepogoda i stavaranja pretpostavki za otklanjanje njihovih posljedica,
- osiguranje uvjeta za razvoj poduzetništva, ustanova i drugih pravnih subjekata, u skladu sa zakonom.

Organ i tijela vlasti Grada su:

- gradsko vijeće,
- gradonačelnik.

Član 54.

Gradsko vijeće je predstavničko tijelo Grada.

Gradsko vijeće čini jednak broj vijećnika iz svake općine, a broj vijećnika, postupak izbora i trajanje mandata utvrđuje se Statutom, u skladu sa posebnim propisima.

Član 55.

Gradsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja Statut grada;
- b) bira gradonačelnika;
- c) donosi budžet grada;
- d) donosi propise o izvršavanju prenesenih poslova i obavlja druge poslove utvrđene Statutom;
- odlučuje o drugim pitanjima iz samoupravnog djelokrug grada u skladu sa ovim Zakonom i Statutom.

Član 56.

Gradonačelnik je nosilac izvršne vlasti i zastupa Grad.

Gradonačelnik je nadležan za:

- a) imenovanje i smjenjivanje gradskih službenika;
- b) provođenje gradske politike i izvršavanje gradskih propisa;
- c) osiguranje saradnje gradskih službenika sa ombudsmenima;
- d) podnošenje izvještaja Gradskom vijeću i javnosti o provođenju gradske politike;
- e) obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom i Statutom.

Član 57.

Odredbe ovog Zakona koje se odnose na tijela općine, organizaciju, izbor i mandat vijećnika prava i dužnosti vijećnika i načelnika, na odgovarajući način se primjenjuju i na Grad.

C. GRAD MOSTAR**1. Samoupravni djelokrug Grada Mostara****Član 58.**

Grad Mostar čine šest općina i Centralna zona koja nije općina, ali je pod upravom Gradskog vijeća u skladu sa odredbama Rimskog sporazuma. Granice šest gradskih općina i Središnje zone su utvrđene Statutom grada od 7. februara 1996. godine.

Član 59.

Grad Mostar u okviru svog samoupravnog djelokruga osigurava:

1. uslove za nadgledanje poštivanja i zaštitu ljudskih prava i sloboda u skladu sa ustavom i zakonom,
2. javne objekte i ustanove za zadovoljavanje potreba stanovnika grada, s tim da prava i dužnosti gradskih općina ostaju netaknuta,
3. finansije i poresku politiku, u skladu sa zakonom,
4. ekonomsku politiku, u skladu sa zakonom,
5. urbanističko planiranje,
6. uspostavljanje i upotpunjavanje podataka o zemljišnjim mjerama i katastru nekretnina u skladu sa zakonom,
7. infrastrukturu u skladu sa Ustavom Kantona,
8. javni prevoz, uključujući željeznicu (željeznička stanica),
9. mostarski aerodrom,
10. izgradnju, održavanje i korišćenje lokalnih puteva, ulica i mostova od interesa za grad,
11. upravljanje gradskom imovinom,
12. obavljanje upravnih poslova iz djelokruga grada,
13. osnivanje javnih ustanova i drugih pravnih lica, u skladu sa zakonom, radi ostvarivanja određenih

privrednih, društvenih i komunalnih i drugih interesa i potreba grada, u skladu sa svojom samoupravom

14. obavlja i druge nadležnosti koje Gradu povjeri Kanton ili prenesu Gradske općine

Član 60.

Za područje Centralne zone Grad Mostar osigurava obim lokalne samouprave u skladu sa ustavom Federacije i Ustavom kantona, ovim zakonom i Statutom Grada Mostara.

Centralna zona nije općina, ali je pod direktnom upravom Gradskog vijeća i gradonačelnika.

2. Organi i tijela vlasti Grada Mostara**Član 61.**

Organi i tijela vlasti Grada Mostara su: Gradsko vijeće i gradonačelnik.

a.) Gradsko vijeće**Član 62.**

Grad Mostar ima Gradsko vijeće koje je predstavničko tijelo građana i grada i čiji sastav čine vijećnici iz svake općine, a broj vijećnika, postupak izbora i trajanje mandata uređuje se statutom, u skladu sa posebnim propisima.

Član 63.

Gradsko vijeće donosi odluke, po pravilu, nadpolovičnom većinom glasova prisutnih vijećnika.

Ukoliko pitanje o kome se glasa dotiče vitalne interese jednog naroda, tada je pored većine ukupnog broja svih glasova potrebna većina glasova koji pripadaju svakom narodu. To shodno važi kad je riječ o oba naroda.

Na zahtjev članova gradskog vijeća mora se prije glasanja utvrditi radi li se o vitalnim interesima jednog od naroda. Smatra se da je tako ako većina vijećnika odnosnog naroda potvrđno glasa.

Član 64.

Gradsko vijeće nadležno je za sve važne odluke iz nadležnosti Grada Mostara.

Gradsko vijeće nadzire cijelokupnu upravu Grada. Ono ima pravo ostvarivati uvid u provođenje svojih odluka, posebno kada je riječ o upravljanju gradskim prihodima i izdacima.

Gradsko vijeće Grada Mostara naročito:

1. donosi Statut Grada Mostara
2. donosi odluke, druge propise i opće akte iz samoupravne nadležnosti Grada
3. donosi poslovnik o svom radu
4. bira i smjenjuje predsjednika i potpredsjednika gradskog vijeća, gradonačelnika i dogradonačelnika, sekretara vijeća, predsjednika i članove radnih tijela vijeća i druge službenike kad je to zakonom i statutom utvrđeno
5. usvaja budžet i izvještaj o izvršenju budžeta Grada na prijedlog gradonačelnika
6. donosi program rada vijeća i usvaja program rada gradonačelnika
7. donosi planove i programe razvoja u pojedinim oblastima iz samoupravnog djelokruga grada
8. odlučuje o oporezivanju, naknadama i takšama i na drugi način osigurava potrebno finansiranje u skladu sa zakonom
9. donosi odluku o osnivanju i upravljanju javnim preduzećima, ustanovama i objektima namjenjenim privrednim, komunalnim i drugim društvenim djelatnostima od značaja za Grad, a da pri tome prava gradskih općina ostaju netaknuta
10. raspisuje referendum, raspisuje javni zajam i samodoprinos i odlučuje o zaduženju Grada.
11. dodjeljuje javna priznanja
12. odlučuje o saradnji sa drugim jedinicama lokalne samouprave

13. donosi urbanistički plan grada i druge akte iz oblasti urbanizma iz nadležnosti Grada, u skladu sa zakonom
14. uspostavlja i održava premjer i katastar nekretnina u skladu sa zakonom
15. uspostavlja i održava javni (gradski) saobraćaj
16. upravlja mostarskim aerodromom i željezničkom stanicom
17. odlučuje o sticanju, otuđenju i opterećenju gradske imovine
18. donosi godišnje planove izgradnje, održavanja i korištenja lokalnih puteva i mostova od gradskog značaja

Član 65.

Gradsko vijeće bira na prvoj sjednici iz reda svojih članova predsjednika, koji nosi naziv "Predsjednik Gradskog vijeća", i jednog zamjenika koji nosi naziv "Potpredsjednik Gradskog vijeća".

Za Potpredsjednika će se izabrati predstavnik naroda iz koga nije izabran Predsjednik.

Mandat predsjednika i potpredsjednika Gradskog vijeća završava sa istekom izbornog perioda.

Predsjednik i dopredsjednik Gradskog vijeća biraju se nadpolovičnom, a razriješavaju se dvotrećinskom većinom glasova izabranih gradskih vijećnika.

Član 66.

Predsjednik Gradskog vijeća prati izvršavanje odluka Gradskog vijeća i zastupa Gradsko vijeće Grada Mostara u javnim prilikama.

Potpredsjednik pomaže predsjedniku u izvršenju njegovih zadataka i zastupa ga u njegovoj odsutnosti.

Član 67.

Ukoliko neka odluka Gradskog vijeća povrijeđuje važeće zakone ili ugrožava interes Grada, gradonačelnik će je osporiti u roku od dva dana.

O osporenoj odluci Gradsko vijeće treba ponovo glasati na novosazvanoj sjednici u roku od tri sedmice.

Ukoliko Gradsko vijeće potvrdi osporenju odluku, kojom se povrjeđuje zakon, gradonačelnik će je ponovo osporiti i u roku od jedne sedmice dostaviti predmet nadzornim vlastima pred kojima se postupak vodi u skladu sa odredbama posebnog zakona.

U slučaju osporavanja odluke koja po mišljenju Gradonačelnika ugrožava interes Grada, ova odluka postaje konačnom kada bude potvrđena odlukom Gradskog vijeća i mora se provesti.

Gradonačelnik će obrazložiti osporavanje. Osporavanje ima za posljedicu suspenziju osporene odluke Gradskog vijeća koja se ne može primijeniti do okončanja postupka njenog ispitivanja.

b. Gradonačelnik

Član 68.

Gradonačelnik je nosilac izvršne vlasti i zastupa Grad Mostar.

Gradonačelnik je odgovoran za uredno obavljanje poslova Gradske uprave.

On vodi Gradsku upravu i prepostavljeni je svim gradskim službenicima.

Kod postavljanja i otpuštanja, gradonačelnik mora voditi računa da sastav službenika odražava nacionalni sastav stanovništva u Gradu.

Gradonačelnik treba posebno:

- provoditi odluke Gradskog vijeća
- rješavati o pitanjima koja su mu zakonom i statutom stavljena u nadležnost
- primjenjivati zakone i izvršavati poslove, koje provodi Grad iz nadležnosti kantona ili gradskih općina
- pripremati budžetski plan i izvršavati ga prema odlukama Gradskog vijeća
- upravljati gradskim ustanovama i objektima, javnim preduzećima Grada i gradskom imovinom (prava osnivača)
- starati se za poštivanje prava svih stanovnika Mostara

- osiguravati saradnju Gradske uprave s ombudsmenima
- podsticati saradnju gradskih općina

Član 69.

Gradonačelnik grada Mostara ima zamjenika koji ga zastupa u slučaju njegove odsutnosti. On nosi naziv dogradonačelnik.

Gradonačelnik mora stalno obavještavati svog zamjenika o svim tekućim pitanjima.

Za sve prijedloge koji se dostavljaju gradsko vijeću na odlučivanje potrebno je supotpis dogradonačelnika.

Ukoliko on ne stavi svoj potpis jer ima drukčije mišljenje obavezan je to pismeno obrazložiti, u kojem slučaju se prijedlog zajedno sa pismeno obrazloženim mišljenjem dostavlja Gradskom vijeću na odlučivanje.

Kod svih važnih odluka, posebno o organizaciji uprave kod donošenja općih pravila o obavljanju službe, kao i kod postavljenja i otpuštanja službenika porebna je saglasnost dogradonačelnika.

Ako takve saglasnosti nema, postupa se po proceduri iz stava 4.

Dogradonačelnik ima u ovim slučajevima pravo rijeći u Gradskom vijeću.

Dogradonačelnik ima diskreciono pravo odlučiti što se smatra važnom odlukom u smislu stava 5 ovog člana.

Član 70.

Za gradonačelnika može biti izabran svaki građanin sa prebivalištem u Mostaru koji ima biračko pravo.

Svaki vijećnik ima pravo predložiti kandidata. Predloženi kandidat može učestvovati u izboru za gradonačelnika samo ako prijedlog dobije podršku najmanje jedne trećine vijećnika iz svakog naroda.

Za izbor gradonačelnika potrebna je nadpolovična većina glasova izabranih gradskih vijećnika.

Član 71.

Gradonačelnik može biti opozvan prije isteka mandata odlukom Gradskog vijeća.

Prijedlogu za opoziv potrebna je jedna trećina od ukupnog broja izabralih vijećnika.

Odluka o opozivu mora se donijeti na posebnoj sjednici Gradskog vijeća.

Za odluku je potrebna dvotrećinska većina izabralih vijećnika.

Član 72.

Dogradonačelnik mora biti pripadnik drugog naroda od onog kojem pripada gradonačelnik. On se bira iz reda ostalih kandidata za gradonačlenika po istom postupku po kojem se bira gradonačelnik.

Član 73.

Predsjednik vijeća i gradonačelnik ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Član 74.

Ukoliko se za gradonačelnika izabere član Gradske uprave ili Vijeća Gradske općine, on se mora odreći svog mandata prije uvođenja u dužnost.

C. Gradska uprava - Gradsko načelništvo**Član 75.**

Gradsku upravu - gradsko načelništvo čine gradonačelnik, dogradonačelnik i načelnici upravnih odjela. Gradsko načelništvo je pomoćni organ gradonačelnika i njegov rad se uređuje statutom Grada.

Načelnike odjela imenuje i razrješava gradonačelnik u saglasnosti sa dogradonačelnikom.

Za imenovanje je potrebna potvrda Gradskog vijeća koja se daje prostom većinom glasova.

Kod imenovanja načelnika odjela, gradonačelnik se treba pridržavati načela o uzimanju u obzir nacionalnog sastava stanovništva.

Ukoliko Gradsko vijeće ne potvrdi izbor, gradonačelnik će dati novi prijedlog za postavljenje drugog kandidata.

Član 76.

Za vršenje upravnih i stručnih poslova i poslova lokalne samouprave iz nadležnosti grada osnivaju se gradske službe uprave pod nazivom "upravni odjeli".

Gradske službe uprave - upravne odjele osniva gradonačelnik uz saglasnost dogradonačelnika i uz potvrdu Gradskog vijeća.

Gradske službe uprave - upravne odjele organizira gradonačelnik uz saglasnost dogradonačelnika.

Član 77.

Gradskim službama uprave rukovodi gradonačelnik sa svim ovlaštenjima, obavezama i odgovornostima rukovodioца organa uprave utvrđenim Zakonom o kantonalnoj upravi.

Član 78.

Unutrašnje uređenje gradskih službi uprave i zajedničkih ili samostalnih službi uređuje se pravilnikom koji donosi gradonačelnik uz saglasnost dogradonačelnika.

Član 79.

Gradonačelnik ima ured koji priprema i koordinira izvršne poslove uprave i obavlja poslove za gradonačelnika i načelništvo. Radom ureda rukovodi gradski sekretar koga postavlja gradonačelnik u skladu sa Zakonom i Statutom Grada.

D. GRADSKE OPĆINE GRADA MOSTARA**1. Samoupravni djelokrug Gradske općine Grada Mostara**

Član 80.

Gradska općina grada Mostara u okviru svog samoupravnog djelokruga:

1. Poduzima sve potrebne korake u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda navedenih u članovima II.A. 1-7. Ustava Federacije BiH,
2. Donosi programe razvoja djelatnosti od značaja za funkcioniranje općine,
3. Donosi Budžet i usvaja Završni račun,
4. Osigurava uslove za zaštitu životne okoline, u skladu sa zakonom,
5. Osigurava uređenje naselja, kvalitetu stanovanja i komunalnih objekata, obavljanje komunalnih i drugih uslužnih djelatnosti, osigurava zaštitu od požara, lokalnu infrastrukturu, brine se o izgradnji, održavanju i korištenju lokalnih puteva, ulica, mostova i drugih objekata od interesa za općinu, a koji nisu od gradskog značaja,
6. Uređuje lokalni saobraćaj koji nije u nadležnosti Grada,
7. Poduzima mjere za osiguranje javnog reda i mira, zaštite građana i imovine u skladu sa Zakonom,
8. Raspolaže i upravlja općinskom imovinom;
9. Raspolaže, koristi se i upravlja dobrima u općoj upotrebi i upravlja javnim dobrima, ako ta prava ne obavljaju druge fizičke i pravne osobe u skladu sa Zakonom,
10. Osigurava uslove rada lokalnih radio i TV stanica u skladu sa Zakonom,
11. Vodi brigu o turističkim resursima općine,
12. Provodi propise iz oblasti urbanizma i stambenih odnosa od značaja za općinu i njen razvoj, osigurava korištenje i upravljanje građevinskim zemljištem i stambenim fondom u vlasništvu općine, te utvrđuje nazive za dijelove naseljenog mjesto (ulice, trgovi i sl.) u skladu sa Zakonom,
13. Osniva javne ustanove i druge pravne osobe radi ostvarivanja određenih privrednih, društvenih, komunalnih i drugih socijalnih interesa i potreba stanovništva, u nadležnosti Gradskih općina,
14. Raspisuje referendum, javni zajam i odlučuje o zaduženju općine; obavlja razrez i naplatu poreza, naknada i taksi koje pripadaju općini;

izrađuje i brine se o izvršenju Budžeta u skladu sa Zakonom,

15. Osigurava lokalne potrebe stanovništva u oblasti brige o djeci, obrazovanju i odgoju, javnom zdravlju (ambulante, domovi zdravlja i sl.), zdravstvenoj zaštiti životinja i zaštiti bilja, socijalnoj zaštiti, kulturi, fizičkoj kulturi i sportu u skladu sa Zakonom,
16. Osigurava vođenje evidencije o ličnim stanjima građana (matične evidencije, birački spiskovi i sl.),
17. Osniva općinske službe i uređuje njihovu organizaciju i djelokrug,
18. Obavlja poslove prenesene zakonom i na osnovu zakona iz djelokruga Grada, Kantona i Federacije,
19. Obavlja i druge poslove koji su u neposrednoj vezi s interesom općine za njen privredni, kulturni i socijalni napredak, a nisu u isključivom djelokrugu Grada i drugih nivoa vlasti.

2. Organi i tijela vlasti Gradske općine Grada Mostara**Član 81.**

Organi i tijela vlasti Gradske općine Grada Mostara su Vijeće gradske općine i načelnik gradske općine.

Član 82.

Vijeće gradske općine je predstavničko tijelo građana i općine i najviši organ vlasti u općini.

Izbori za vijeće gradske općine obavljaju se u skladu sa izbornim zakonom.

Broj članova vijeća gradske općine utvrđen je Statutom u skladu sa posebnim zakonom.

Član 83.

Vijeće gradske općine Grada Mostara, odluke donosi u pravilu na način utvrđen članom 19. ovog zakona, osim u pitanjima koja se tiču vitalnog interesa.

Statutom gradske općine Grada Mostara obavezno se utvrđuje odredba o vitalnom interesu koja je sadržana u narednim stavovima ovog člana.

Ukoliko se pitanje o kome se glasa tiče vitalnog interesa jednog naroda, pored većine ukupnih glasova potrebna je većina glasova iz svakog naroda.

Ovaj se princip primjenjuje i kad se pitanje o kome se glasa tiče oba naroda.

Vitalni interes se utvrđuje kao pitanja:

- Kulture
- Obrazovanja
- Religije
- Nacionalnih spomenika
- Stambenih odnosa

Pozivanje na pitanja od vitalnog interesa zahtjeva odobrenje većine glasova bošnjačkih odnosno hrvatskih vijećnika.

Ukoliko se većina vijećnika drugog naroda protivi pozivanju na pitanje od vitalnog interesa, komisija sastavljena od po jednog predstavnika svakog naroda donosi odluku o tome. Ukoliko komisija ne doneše odluku u roku od 72 sata, sporno pitanje se upućuje Visokom predstavniku koji u skladu sa svojom Odlukom od 06.07.1999., donosi obavezujuću odluku u roku od 3 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 84.

Vijeće gradske općine bira za izborni period predsjednika vijeća i njegovog zamjenika, koji ga zamjenjuje u slučaju spriječenosti.

Predsjednik Vijeća gradske općine zastupa Vijeće gradske općine.

Vijeće gradske općine raspravlja, vijeća i odlučuje o svim pitanjima iz nadležnosti gradske općine, te nadzire rad uprave gradske općine u provođenju njenih odluka.

Član 85.

Načelnik gradske općine je nosilac izvršne vlasti Gradske općine.

Načelnik priprema odluke Vijeća gradske općine i provodi ih.

Načelnik zastupa interese općine u okviru nadležnosti gradske općine.

U pogledu ostalih prava i dužnosti načelnika gradske općine primjenjuju se odredbe člana 42. do 50. ovog Zakona

Član 86.

Načelnik gradske općine Grada Mostara ima zamjenika, koji ga zastupa u slučaju spriječenosti. Zamjenik nosi naziv "Donačelnik gradske općine".

Načelnika i donačelnika koji ne mogu biti iz istog naroda bira Vijeće gradske općine.

Općinski donačelnik obavlja svoju dužnost profesionalno, osim ako statutom nije drukčije određeno.

Član 87.

Gradska općina može odlukom svog vijeća prenijeti zadatke iz svoje nadležnosti na Grad Mostar, Kanton ili Federaciju BiH.

IV POVJERAVANJE JAVNIH OVLAŠTENJA IZ SAMOUPRAVNOG DJELOKRUGA

Član 88.

Obavljanje pojedinih upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne samouprave, izuzev poslova inspekcijskog nadzora, može se propisom predstavničkog tijela jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom, povjeriti ustanovama i drugim pravnim licima i drugim pravnim licima.

Propisom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave kojim se povjeravaju javna ovlaštenja određuje se način obavljanja tih ovlaštenja kao i prava i dužnosti obavljanja nadzora nad izvršavanjem tih povjerenih ovlaštenja.

Upravni nadzor nad radom institucija kojima su povjerena javna ovlaštenja obavlja nosilac izvršne vlasti jedinice lokalne samouprave, u skladu sa ovim zakonom i propisom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave kojim su uređena ta ovlaštenja.

Član 89.

U obavljanu upravnog nadzora nad radom institucija kojima su povjerena javna ovlaštenja nosilac izvršne vlasti jedinice lokalne samouprave ima pravo i dužnost naročiti:

1. provoditi inspekcijski nadzor i u skladu sa svojim nadležnostima osigurati obavljanje poslova iz javnog ovlašćenja zakonito i u skladu sa propisom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.
2. rješavati po žalbama protiv donesenih upravnih akata u obavljanju povjerenih javnih ovlaštenja, kada je to utvrđeno propisom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave
3. po potrebi davati stručna uputstva i objašnjenja za primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na obavljanje povjerenih javnih ovlaštenja.
4. preduzimati druge mjere, izvršavati druga prava koje po zakonu ima drugostepeni organ u upravnom postupku.

Institucije koje imaju javna ovlaštenja dužne su nosiocu izvršne vlasti jedinice lokalne samouprave najmanje jedanput godišnje podnijeti izvještaj o obavljanju povjerenih javnih ovlaštenja i na njihovo traženje dostavljati određene podatke i dokumente značajne za obavljanje nadzora nad obavljanjem povjerenih ovlaštenja.

V - FINANSIRANJE I IMOVINA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 90.

Jedinice lokalne samopuprave imaju svoje prihode utvrđene Zakonom i Statutom kojima u

okviru svog samoupravnog djelokruga slobodno raspolažu.

Prihodi jedinica lokalne samouprave srazmerni su poslovima koje, u skladu sa Zakonom obavljaju tijela jedinica lokalne samouprave.

Jedinice lokalne samouprave stiču prihode iz vlastitih izvora, posebnih i zajedničkih izvora, donacija, dotacija i solidarnih prihoda, kao i sredstva za obavljanje prenesenih poslova uprave, u sukladno posebnom zakonu Kantona

Na osnovu neposrednog izjašnjavanja građana mogu se prikupljati sredstva za zadovoljavanje potreba građana, u skladu sa zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave.

Član 91.

Jedinice lokalne samouprave imaju budžet u kome se iskazuju prihodi i rashodi i koji mora biti donesen prije početka godine na koju se odnosi

Ako budžet ne bude donesen prije početka godine na koju se odnosi, Općinsko vijeće odnosno Gradsко vijeća donijet će odluku o privremenom finansiranju najduže za vrijeme od tri mjeseca. U vremenu privremenog finansiranja vršit će se isplata samo dospjelih zakonskih i ugovornih obaveza.

Po isteku godine za koju je donesen buždet, sastavlja se izvještaj o izvršenju budžeta.

Član 92.

Jedinice lokalne samouprave samostalno raspolažu prihodima koji im pripadaju i mogu se zaduzivati i zaključivati ugovore o kreditu, u skladu sa zakonom.

Član 93.

Jedinice lokalne samouprave naplaćuju svoje prihode.

Naplatu svojih prihoda jedinica lokalne samouprave može povjeriti drugim jedinicama lokalne samoprve ili organima kantonalne uprave na svom području.

Član 94.

Osim fiskalnih prihoda jedinica lokalne samouprave ima pravo i dužnost osigurati dodatna srestva kroz sistem aktivne ekonomske politike u kom cilju upravlja svojom imovinom, posebno poslovnim prostorom i zemljištem u svom vlasništvu, javnim površinama, ostvaruje prihode od privrednih subjekata i ustanova u svom vlasništvu, ostvaruje prihode kupovinom i prodajom dionica u svom vlasništvu, zaduživanjem i emisijom vrijednosnih papira i sl.

Član 95.

Nadzor nad korištenjem budžetskih sredstava jedinica lokalne samouprave obavljaju njihova predstavnička tijela.

Ministarstvo finansija Kantona, odnosno drugo zakonom određeno tijelo, nadzire zakonitost materijalnog i finansijskog poslovanja jedinica lokalne samouprave.

Član 96.

Jedinice lokalne samouprave imaju u vlasništvu pokretnu i nepokretnu imovinu i prava u skladu sa Zakonom i Statutom.

Imovinom u vlasništvu jedinica lokalne samouprave mora se upravljati savjesno u skladu sa odgovarajućim propisima i načelima dobrog privrednika.

VI - PROPISI I DRUGI AKTI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

a.) opći propisi i akti

Član 97.

Propisi i drugi opći akti jedinica lokalne samouprave moraju biti u saglasnosti sa ustavom i zakonom.

Član 98.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi statut, odluke i druge propise, u skladu sa Zakonom i Statutom.

Statutom i poslovnikom bliže se uređuju sadržaj i način pripremanja i donošenja propisa i drugih akata, kao i način njihovog objavljivanja.

Propisi i drugi opći akti moraju se objaviti u Službenom glasilu i u pravilu ne mogu stupiti na snagu prije objavljivanja.

Član 99.

Nosioci izvršne vlasti jedinica lokalne samouprave donose opće i pojedinačne akte iz svoje nadležnosti utvrđene zakonom i statutom.

b.) pojedinačni propisi i akti

Član 100.

Protiv pojedinačnih upravnih akata, radnji i mjera nosilaca izvršne vlasti jedinica lokalne samouprave donesenih u prvom stepenu, koje se odnose na pitanja koja po Ustavu i i zakonu čine isključivo samoupravni djelokrug jedinica lokalne samouprave, može se izjaviti žalba posebnom tijelu predstavničkog organa jedinica lokalne samouprave (žalbeno vijeće, žalbena komisija i sl.).

Žalbeno tijelo iz prethodnog člana osniva se posebnom odlukom Predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, kojom se naročito utvrđuje: Naziv tijela, nadležnost, broj i sastav članova, način imenovanja članova, pečat i sjedište, način i postupak odlučivanja i druga pitanja od značaja za uređenje i rad žalbenog tijela koja se ne uređuju poslovnikom o radu tog tijela.

VII - NADZOR U OBLASTI LOKALNE SAMOUPRAVE**Član 101.**

Nadzor nad radom tijela lokalne samouprave obavlja se na način i po postupku predviđenim Ustavom i zakonom i na način koji osigurava da intervencija nadzornog organa bude u granicama kojima se štite prava i dužnosti jedinica lokalne samouprave utvrđenih ovim Zakonom.

Nadzor treba da štiti jedinice lokalne samouprave u njihovim pravima i osigurava njihove dužnosti.

Nadzor je ograničen na to da organi jedinice lokalne samouprave ne djeluju protivno Ustavu i zakonu.

Član 102.

Nosilac izvršne vlasti jedinice lokalne samouprave dužan je u roku od osam dana od dana donošenja Statuta, odnosno općeg akta koje donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave isti dostaviti Vladi Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada)

Ako Vlada ustanovi da je Statut u suprotnosti sa Ustavom i zakonom dužna je o tome obavijestiti guvernera Hercegovačko-neretvanskog kantona i njegovog zamjenika u roku od osam dana od dana prijema Statuta.

Ako guverner Kantona, u vršenju nadzora iz prethodnog člana ocjeni da je Statut jedinice lokalne samouprave, u suprotnosti sa ustavom ili zakonom obavjestiti će o tome to predstavničko tijelo, obustaviti će od izvršenja Statut i predložiti nadležnim kantonalnim organima da podnesu zahtjev Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti ili zakonitosti spornog Statuta.

Ako nadležni organ ne podnese zahtjev iz prethodnog stava u roku od 30 dana od dana obustave od izvršenja spornog Statuta, prestaje obustava od izvršenja Statuta

Član 103.

Ako nosilac izvršne vlasti jedinice lokalne samouprave ne izvršava ili na vrijeme ne izvrši posao, koji je Kanton prenio jedinici lokalne samouprave iz okvira svoje nadležnosti, taj posao će izvršiti nadležni organ Kantona, pri čemu će uskratiti sredstva namjenjena za izvršenje prenesenih poslova.

Član 104.

Nosilac izvršne vlasti jedinice lokalne samouprave odgovoran je Vladi za ustavnost i zakonitost obavljanja poslova koji su preneseni jedinici lokalne samouprave, kao i ustavnost i zakonitost njegovih akata i rada.

Vlada može, u obavljanju poslova kantonalne uprave koji su preneseni na jedinicu lokalne samouprave davati nosiocu izvršne vlasti opće i pojedinačne naredbe.

Vlada može zatražiti pokretanje postupka glasanja o povjerenju nositelju izvršne vlasti pred predstavničkim tijelom jedinice lokalne samouprave odnosno grada, ukoliko oni učestalo krše ustavnost, zakonitost.

VIII - ZAŠTITA PRAVA NA LOKALNU SAMOUPRAVU**Član 105.**

Radi ostvarivanja ustavom, zakonom i statutom utvrđenih prava osigurava se zaštita prava na lokalnu samoupravu, a posebno:

- putem referendumu i drugih oblika odlučivanja ličnim izjašnjavanjem ili preko slobodno izabranih poslanika odlučuju o poslovima lokalnog značaja,
- prava građana na samoorganiziranje,
- pravo građana da budu konsultovani o svim pitanjima kad se zakonom uređuju pitanja kojima se uređuju prava i obaveze općina,
- da na zborovima građana razmatraju i daju mišljenja u slučajevima kada Kanton prenosi pojedine poslove općini iz okvira svoje nadležnosti.

Zaštita prava građana na lokalnu samoupravu obuhvata naročito:

1. obavezu pravnih lica da poštuju, sprovode i ne krše odluke donijete referendumom građana i zakonite odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave,
2. obavezu predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave da blagovremeno odgovore na zaključke zbora građana i građansku inicijativu,
3. obavezu poslodavaca da sprovode odluku o samodoprinosu.

Član 106.

Građani i organi jedinica lokalne samouprave, mogu dati inicijativu nadležnim kantonalnim organima da podnesu zahtjev Ustavnom суду Federacije Bosne i Hercegovine za utvrđivanje ustavnosti i zakonitosti propisa, koji donosi organ kantonalne vlasti ili vlasti jedinice lokalne samouprave, ako smatraju da se tim propisom povrijedjuju prava građana na lokalnu samoupravu.

IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 107.

Jedinice lokalne samouprave su dužne uskladiti statut i druge opće akte sa odredbama ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 108.

Odgovarajuće odredbe kantonalnog zakona o radnim odnosima i plaćama službenika i namještenika izvršne vlasti Kantona (Službene novine HNK, broj 8/99) i Odredbe Zakona o kantonalnoj upravi (Službene novine HNK, broj 11/99), koje se odnose na : prenesene poslove kantonalne uprave, sredstava, odnose sa strankama i javnosti shodno se primjenjuju i kod obavljanja

poslova lokalne samouprave ukoliko to nije u suprotnosti sa Ustavom HNK sa ovim Zakonom, Zakonom o osnovama lokalne samouprave i Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi, i do donošenja posebnih propisa iz ovih oblasti.

Član 109.

Do donošenja zakona iz nadležnosti Hercegovačko-neretvanskog kantona primjenjuju se akti jedinica lokalne samouprave doneseni na temelju zakona i drugih propisa koji se primjenjuju na području Kantona, koji nisu u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona.

Član 110.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasilu HNK.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
SKUPŠTINA

Broj: 02 - 01 - XI - 078/00
Mostar, 27. juna 2000. god.

PREDsjEDNIK
Omer Macić, dipl. eee. s.r.

53.

Na osnovu poglavlja V, odjeljka B. člana 45. c/ Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", broj: 2/98), **d o n o s i m**

U K A Z
o proglašenju Zakona o
pripadnosti javnih prihoda
Hercegovačko-neretvanskog kantona

Proglašava se Zakon o pripadnosti javnih prihoda Hercegovačko-neretvanskog kantona kojeg je donijela Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona na XI sjednici održanoj 27. juna 2000. godine.

Broj: 01 - I - 072 / 00
Mostar, 27. juna 2000. godine

G U V E R N E R
Rade Bošnjak, s.r.